
Konference: Co víme a nevíme o covid-19

O novém koronaviru ještě mnoho nevíme. Umí překvapit, shodli se odborníci

Univerzita Karlova v úterý 26. května pořádala celodenní konferenci Co víme a nevíme o COVID-19. Odborníci z řad lékařů, imunologů, epidemiologů a dalších odvětví sdíleli v pražském Karolinu nejnovější vědecké poznatky, diskutovali a společně hledali odpovědi na otázky týkající se nového viru SARS-CoV-2.

„Cílem konference bylo seznámit veřejnost s poznatky o novém onemocnění COVID-19 a to z různých aspektů od stavby vlastního viru, tvorby protilátkové odpovědi, vývoji vakcín a léčiv až po samotnou léčbu,“ shrnul během následné tiskové konference rektor Univerzity Karlovy **Tomáš Zima**.

Virolog **Ivan Hirsch** z Přírodovědecké fakulty UK hovořil o schopnosti nového koronaviru velmi dobré adaptace na lidskou populaci. Výhodou pro jeho šíření je, že nemocný je infekční už několik dní před vypuknutím onemocnění. SARS-CoV-2 má i na RNA viry unikátní reparační systém: „Jen díky tomu jeho genom může obsahovat 30 000 nukleotidů, velikost většiny ostatních RNA virů je přibližně třikrát menší.“ Podle jeho názoru bude pro vymýcení viru potřeba nalézt vakcínu nebo antivirotika. Odborníci se shodli, že vakcínu můžeme očekávat na konci letošního nebo během příštího roku.

„Zatím není jasné, jestli a jak po prodělání onemocnění COVID-19 vzniká imunita a zda je dlouhodobá,“ shrnuje co o koronaviru nevíme imunoložka **Jiřina Bartůňková** z 2. lékařské fakulty UK. Naopak mnoho projevů je podobných i dalším respiračním onemocněním. „I zápal plic nebo chřipka se může zvrtnout do velmi těžkého průběhu s multiorgánovým selháním,“ uvedla jako příklad. Pro vznik onemocnění je vždy důležitá souhra několika faktorů, a to jak na straně viru – jeho vlastnosti, množství a délka expozice, tak i na straně hostitele – genetické predispozice, přidružená onemocnění a aktuální kondice imunitního systému.

Až polovina onemocnění proběhla asymptomaticky

Marian Hajdúch z Ústavu molekulární a translační medicíny Lékařské fakulty Univerzity Palackého představil výsledky populační studie na protilátky proti COVID-19. „Zájem veřejnosti o takové studie je obrovský, hlavní motivací k účasti byla pomoc k lepšímu poznání nemoci. Pouze jedno procento se přišlo nechat otestovat z obavy, že jsou nakaženi,“ uvedl. Z výsledků dále vyplývá, že promořenost je nízká, což ale odpovídalo stavu epidemie. A až polovina jedinců je asymptomatických. Což je dobrá i špatná zpráva zároveň. Asymptomatický pacient nevědomky šíří onemocnění a je těžké ho odhalit. Objevily se už ale hypotézy, že tito pacienti jsou infekční méně. Bezpříznakový průběh je z klinického pohledu dobře:

„Znamená to, že velká část populace je k viru odolnější a nemoc prodělají asymptomaticky či pouze jako mírné nachlazení,“ komentoval to profesor Zima. A podle prvních studií se ukazuje, že i asymptomatický pacient si vytvoří protilátky.

Vzniká Chytrá karanténa 2.0

Náměstek ministra zdravotnictví **Roman Prymula** shrnul epidemiologická opatření. Do konce května funguje Chytrá karanténa 1.0, což podle jeho slov není jen vzpomínková mapa, jak se často prezentuje v médiích: „Je to mnohem komplexnější – funguje tam unikátní propojení mezi jednotlivými subsystemy jako Krajské hygienické stanice, laboratoře, lékaři,“ řekl a dodal: „Aktuálně pracujeme na nové verzi Chytré karantény 2.0, která umožní ještě rychlejší a přesnější izolaci rizikových osob, aby už nemuselo docházet k plošným opatřením.“

„Díky restriktivním epidemiologickým opatřením jsme po celou dobu měli rezervy 40 až 50 procent,“ pozitivně hodnotil průběh pandemie v ČR **Martin Balík**, vedoucí lékař Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny VFN a 1.

lékařské fakulty UK. Zároveň ale varoval, že to mohla být pouze „drahá celonárodní rozsvička“ na nějakou mnohem horší pandemii. Apeloval na to, abychom se z aktuální situace poučili, analyzovali data, porovnali přístup ze zahraničí, a byli pro příště ještě lépe připraveni.

O dopadech pandemie na duševní zdraví mluvil psychiatr **Cyril Höschl**. Dopady rozdělil na přímé, kdy důsledky infekce mohou mít přímý dopad na mozek a kognitivní funkce. A nepřímé související se sociální izolací a zvýšenou mírou nejistoty a stresu. Jako hlavní rizika jmenovat rozvoj úzkostí a depresí, posttraumatických stresových poruch, nárůst domácího násilí, vyšší spotřebu alkoholu. „Máme k dispozici už dvě studie mapující dopad pandemie na českou

populaci. V jedné můžeme dokonce porovnat stav v roce 2017 a 2020, kdy pozorujeme signifikantní zhoršení ve všech sledovaných parametrech," shrnul a upozornil, že pandemie může mít dlouhodobý dopad na duševní zdraví.

Návrat k běžnému životu

V současné době je podle odborníků plošná epidemie koronaviru v ČR zvládnutá. „Měli bychom se přestat bát a vrátit se k normálnímu životu," míní infektolog **Jiří Beneš**, který působí jako přednosta Kliniky infekčních nemocí 3. lékařské fakulty UK. Odborníci se shodli, že kromě řešení ekonomických dopadů bychom se měli zaměřit na prevenci i dalších onemocnění – navštívit praktické lékaře i specialisty, zaměřit se na zdravý životní styl. Z celé pandemie se musím poučit a být připravení. Je podle nich pravděpodobné, že se takové epidemie mohou v budoucnu opakovat.

Záznam celé konference je k dispozici na YouTube: